

אברהם זכאי דומה לגיבור של סרם אימלקי ריאליסטי. הוא נושא על שכם את פרנסת משפחתו כולה. נשקו היחיד הוא חיוך אמיץ. וי

המסטיק המר

מאת

דן ברנע

קודם כל ראיתי חיוך, בצורת טור של שיניים לבנות ומבהיקות. לאט לאט הסתמן סביבן פרצוף שחרחר, בעל עיניים שחורות ושערות מתולתלות ופרועות. הפרצוף היה שיך לילד קטן, לבוש מכנסיים קצרים, אסודה דהוייה ומרופסת, שרגלו האחת היתה חבושה תחבושת לבנה וקשורה בסרט לקבבק עץ. בזרועו השמאלית חיבק קופסת קרטון מעוכה, בעוד שיד ימינו הרושיה חפסת גומי-לעיסה כלפי הזוג שישב במסעדה, אל שולחן שהיה סמוך לשולחננו: "מסטיק, גברת! אדון! מסטיק!"

הגברת לא רצתה מסטיק, גם לא האדון. החיוך המאושר הגדול, שכיסה את פניו, נעלם. אך רק לרגע: כשניגש לשולחננו חזר החיוך לזרוח.

"שלום, חברה", אמר בחיוך. "אני אראה לכם משהו מענין. חבכת תראו."

בשיטתיות של נער, המלמד את חבריו כללי משחק חדש, עבר סביב השולחן, מסר חפיסה לכל אחד. "תחזיק את זה רק רגע", הפציר במסרבים. "מה יכפת כך?"

כשגמר את הסיבוב, ניצב שוב מול הראשון. "עכשיו התור שלך לתת לי משהו", הכריז הגאון המסחרי הקטן. החיוך הגדול היה מהול עתה בחרדה מתוחה. "זה עולה שנים" עשר וחצי גרוש". כולנו שילמנו. הפקחות בלבד היתה שווה את הכסף, אם לא המסטיק.

"לשם מה אחת זקוק לכסף?" ניסיתי לחקור אותו. הוא לא הראה רצון להניח לזרים, ואפילו לקוחות טובים, להתערב בענייניו. ככה, אני צריך אותה" היתה תשובתו המתחמקת.

מפרנס המשפחה

נתקלתי בו שוב כעבור ימים אחדים. ב"שעה מאוחרת בלילה, בסביבת תחנת האר"טובוסים של שכונת התקווה, צעדה הדמות הקטנה. עם קופסת הקרטון תחת בית שחייה. החלטתי לעקוב אחריו: הייתי סקרן לדעת מה דוחף ילד זה לעסוק במכירת מסטיק, בשעה שרוב בני גילי כבר ישנים במיטתם. אך הנער נעלם מעיני באחת הסימטאות הר צדדיות, שהגשם הפך אותן לאגם מוארך. למחרת חזרתי לרחוב. כל אחד ידע את מקום מגוריו של הנער השחרחר, שרגלו האחת מצועה, המוכר גומי לעיסה בלילות. בבית מספר 9 מצאתי את אמו, אסתר זכאי, אשה רזה, קמוטת פנים ושחורת עי"ניים. כן, אברהם גר כאן. כן, היא יודעת שהוא מוכר מסטיק בלילות. מה הוא עושה בכסף? חדאי שהיא יודעת: הוא מוסר אותו לה.

אברהם, בן ה-11, הוא המפרנס היחיד של משפחת זכאי.

שנים וחצי לירות

לתפקיד של מפרנס המשפחה נכנס אברהם לפני חודשים מספר. אחיו הבכור, מאיר, היה מחוסר עבודה זמן רב. האח השני, דוד, יצא לקיבוץ לוחמי הגיטאות, בגליל העליון, ואילו יוסף, האח השלישי, בחור רזה בעל עיני תבלת חולמניות, הצטיין בלימודיו ב"כתה ז", אך היה חסרי-ישע בחיי המעשה. אברהם החליט לקחת את העניינים לידי. "אמא, אני אצא למכור מסטיק", הכריז יום אחד. האם הביטה בו בעיניים דומעות, לא מצאה בעצמה את הכוח לסרב. אותו לילה, בשעה 11, נכנס אברהם הבן